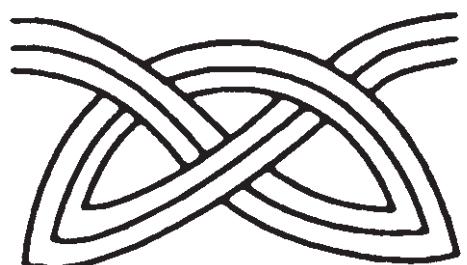

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
INSTITUTA ZA ARHEOLOGIJU
2014.**

Terenski pregledi arheoloških nalazišta i obrada nalaza

Obideni su pojedini krajolici u sklopu istraživanja svetih staroslavenskih tročlanih struktura u Hrvatskoj (J. Belaj).

Tijekom 2014. godine provodila se znanstvena obrada nalaza latenske kulture s nalazišta Vinkovci – Blato u suradnji s Gradskim muzejom Vinkovci te nalaza latenske kulture s nalazišta Osijek – Vojarna/Učiteljski fakultet u suradnji s Muzejom Slavonije Osijek (M. Dizdar).

Terenski pregled izabranih lokaliteta i pregled metalnih nalaza u Gradskom muzeju Vinkovci (suradnik – kustos H. Vulić) sa suradnicima iz Narodnog muzeja Slovenije (dr. sc. Janka Istenič, dr. sc. Boštjan Laharnar, dr. sc. Peter Turk) u sklopu bilateralnoga hrvatsko-slovenskog projekta *Rimsko osvajanje područja između jugoistočnih Alpi i hrvatskog Podunavlja*, studeni 2014. (M. Dizdar, A. Tonc).

Na inicijativu upravitelja Šumarije Grubišno Polje obavljen je terenski pregled nekoliko kasnosrednjovjekovnih gradišta na širem području Grubišnog Polja (T. Tkalčec).

Projekt RIMEM (Università di Macerata, voditelj prof. U. Moscatelli), suradnja na obradi nalaza i priprema objave (A. Konestra).

Sudjelovanje u arheološkim istraživanjima na Bribirskoj glavici (voditelj Victor Ghiza, *Macquarie University, Sidney, Australia*) i obrada keramičkih nalaza (K. Jelinčić Vučković, I. Ožanić Roguljić).

Obrada nalaza s lokaliteta *Fulfinum* – forum (istraživanja od 2006. do 2013.) u suradnji s dr. sc. Moranom Čaušević-Bully (Université de Franche Comté / UMR Chrono-Environnement, Francuska) i priprema za objavu (A. Konestra).

Obrada brončanodobne keramike iz Podravine i Tropolja (A. Kudelić).

Tijekom 2014. godine provodila se znanstvena obrada nalaza rimske keramike s nalazišta Crikvenica – Igralište, Žuta lokva, Bribir (I. Ožanić Roguljić).

Interdisciplinarna suradnja

Ostvarena je interdisciplinarna suradnja sa Z. Premužić iz Instituta za antropologiju u antropološkoj analizi osteoloških nalaza iz grobova s nalazišta Martin breg (J. Belaj).

Nastavljena je interdisciplinarna suradnja s prof. emeritusom V. Belajem na istraživanju staroslavenskih svetih tročlanih struktura (J. Belaj).

Ostvarena je interdisciplinarna suradnja s dr. sc. S. Radovićem s Odsjeka za geologiju i paleontologiju kvartara HAZU u zooarheološkoj analizi kostiju iz grobova latenske kulture s nalazišta Zvonimirovo – Veliko polje (M. Dizdar).

Ostvarena je interdisciplinarna suradnja s dr. sc. S. Radovićem s Odsjeka za geologiju i paleontologiju kvartara HAZU i dr. sc. R. Šoštarić o zooarheološkoj i arheobotaničkoj analizi materijala s lokaliteta Virovitica – Kiškorija jug (K. Jelinčić Vučković, I. Ožanić Roguljić).

Nastavljena je suradnja u provedbi geofizičkih istraživanja u uvali Mahućina u sklopu projekta RED, HRZZ IP-11-2013-3973 (općina Lopar, otok Rab) – dr. sc. B. Mušić, Filozofski fakultet Sveučilišta u Ljubljani (G. Lipovac Vrkljan, A. Konestra).

Tijekom svibnja 2014. ostvarena je interdisciplinarna suradnja s dr. sc. B. Mušićem (Gearh d. o. o. Maribor, Slovenija) provedbom geofizičkih istraživanja arheološkog nalazišta Virje – Volarski breg/Sušine. Takoder je provedena analiza vri-

jednosti magnetskog susceptibiliteta na 16 uzoraka zemlje iz iskopavanja 2013. godine (T. Sekelj Ivančan).

Bilateralni projekt *Lončarstvo u prapovijesnim kulturama, s naglaskom na halštatsku kulturu, na području hrvatskog i austrijskog Podunavlja* u suradnji s Rudarsko-geološko-nafntnim fakultetom u Zagrebu i Zavodom za primjenjenu geologiju Sveučilišta za prirodne resurse i bioznanosti (BOKU) iz Beča (A. Kudelić).

Sudjelovanje u radu Vijeća za daljinska istraživanja HAZU-a (B. Šiljeg).

Ostvarena je suradnja s dr. sc. J. Trajković i dr. sc. B. Šefcom (Šumarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Drvnotehnološki odsjek, Zavod za znanost o drvu i Šumarski odsjek, Zavod za izmjeru i uređivanje šuma) na analizi vrste drveta uzoraka s nalazišta Buzadovec – Vojvodice (T. Tkalčec).

Ostvarena je suradnja s dr. sc. R. Šoštarić i S. Mareković (Botanički zavod Prirodoslovno-matematičkog fakulteta) na arheobotaničkim analizama uzoraka s nalazišta Buzadovec – Vojvodice (T. Tkalčec).

Ostvarena je suradnja s dr. sc. K. Miculinićem za zoarheološke analize uzoraka s nalazišta Buzadovec – Vojvodice (T. Tkalčec).

Nastavljena je interdisciplinarna suradnja s dr. sc. B. Šegvićem (Sveučilište u Ženevi, Švicarska). Tijekom 2014. godine interpretirani su rezultati arheometrijskih analiza (rendgenska difrakcija na prahu, rendgenska fluorescencija, polarizacijska mikroskopija te analiza skenirajućim elektronskim mikroskopom opremljenim energijsko-disperzivnim spektrometrom) koje su prethodnih godina izvršene na ulomcima helenističke keramike iz grobnica istočne išejske nekropole na otoku Visu. Izdvojene su geokemijske grupe koje definiraju lokalnu keramiku, dok su detaljna mineralogija, mikrostruktura materijala, kao i geokemija odgovarajućih faza dale uvid u uvjete pečenja i izbor sirovine, kao i tehnologiju pripreme sirovine kod ondašnjih lončara. Preliminarni rezultati prezentirani su na dva međunarodna kongresa, a konačna publikacija je u pripremi (M. Ugarković).

U suradnji s dr. sc. Josipom Halamićem (Hrvatski geološki institut) izrađena je analiza kamenih nalaza s lokalitetom Virovitica – Kiškorija jug, a rezultati su predstavljeni u zajedničkom poglavljju u monografiji o spomenutom lokalitetu (MIA 7) (K. Jelinčić Vučković).

U okviru interdisciplinarnе međunarodne suradnje iz područja dendrokronologije od 9. do 11. lipnja 2014. godine organizirana je šesta sezona prikupljanja uzoraka drveta koje provodi dr. Tomasz Ważny u sklopu projekta *The Balkan and Aegean Dendrochronology Project* (Laboratory of Tree-Ring Research, University of Arizona). Uzorci su prikupljeni na području Karlovca, Zagreba i Siska (K. Botić).

Izlazni studijski boravak

Stipendija École française de Rome za jednomjesečni studijski boravak pri knjižnici navedene institucije i drugih institucija u Rimu (Italija), siječanj 2014. (K. Jelinčić Vučković).

Studijski boravak na Zavodu za primjenjenu geologiju Sveučilišta za prirodne resurse i bioznanosti (BOKU) u Beču (Austrija), veljača 2014. (A. Kudelić).

Studijski boravak u Römisches-Germanisches Zentral Museumu Mainz (Njemačka), 3. – 8. ožujka 2014. (M. Dizdar).

Studijski boravak na Institut für Orientalische und Europäische Archäologie Österreichische Akademie der Wissenschaften, travanj 2014. (H. Kalafatić)

Stipendija Norveškog instituta u Ateni za studijski boravak pri knjižnici navedene institucije i drugih institucija u Ateni (Grčka), 30. rujna – 10. studenoga 2014. (M. Ugarković).

Organizacija znanstvenih skupova, seminara i radionica

10. veljače 2014. Okrugli stol o sivoj helenističkoj keramici i o keramici panonske proizvodnje, održan u Institutu za arheologiju u Zagrebu, s izlaganjima:

- *Pannonische glanztonware iz Vinkovaca* (I. Ožanić Roguljić);

- *Distribucija panonske keramike s premazom na prostoru Dalmacije* (A. Konestra, I. Ožanić Roguljić).

19. veljače 2014. Doktorski seminar *Gis i arheologija*, održan u Institutu za arheologiju, s izlaganjem *Osmišljavanje baze podataka za arheologiju. Problemi terminologije na primjeru izrade baze podataka projekta »Arheološka topografija otoka Raba«* (A. Konestra, I. Kostešić, N. Šegvić).

24. ožujka 2014. Doktorski seminar *Arheometrija keramike: epizoda iz labosa u organizaciji dr. sc. A. Kudelić*, održan u Institutu za arheologiju, uz izlaganje *Arheometrija keramike iz terenskog pregleda. Mogućnosti, ograničenja* (A. Konestra).

26. svibnja 2014. Doktorski seminar *Sitni metalni predmeti: kontekst i interpretacija*, održan u Institutu za arheologiju (I. Ožanić Roguljić, A. Tonc).

4. lipnja 2014. Međunarodni znanstveni skup *Groblja i pogrebni običaji u srednjem i ranom novom vijeku na prostoru sjeverne Hrvatske*, održan u Institutu za arheologiju (S. Krznar, T. Sekelj Ivančan, T. Tkalcec, J. Belaj).

18. rujna 2014. Javna prezentacija projekata Hrvatske zaklade za znanost, u Institutu za arheologiju

- uspostavni istraživački projekt UIP-11-2013-5327 *Late Bronze Age mortuary practices and society in southern Carpathian Basin* (D. Ložnjak Dizdar);

- istraživački projekt IP-11-2013-3973 *Roman Economy in Dalmatia: production, distribution and demand in the light of pottery workshops* (RED) (G. Lipovac Vrkljan);

- istraživački projekt IP-11-2013-3700 *Strategic use of landscape* (Z. Marković).

2. listopada 2014. Doktorski seminar *Kako koristiti interdisciplinarne rezultate na nov/drugačiji način*, održan u Institutu za arheologiju (K. Botić).

4. – 5. studenoga 2014. III. međunarodni arheološki kolokvij *Rimske keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru*, održan u Crikvenici (članovi organizacijskog odbora: A. Konestra, B. Šiljeg, G. Lipovac Vrkljan, I. Ožanić Roguljić).

25. studenoga 2014. Okrugli stol i radionica na temu *Tragovi tekstila u arheologiji* u okviru *Dana eksperimentalne arheologije 2.*, u Arheološkom muzeju u Zagrebu (I. Ožanić Roguljić).

27. – 28. studenoga 2014. Radionica – eksperiment na tkalačkom stana koji kao utege koristi životinske astragale, održana u Arheološkom muzeju u Zagrebu (Ana Grabundžija, Chiara Schoch, Agata Ulanowska, Ivana Ožanić Roguljić).

4. – 5. prosinca 2014. Organizacija predavanja *The Living Time Capsule: Tree-Rings, Archaeology and Rembrandt Paintings* koje je dr. Tomasz Wazny održao na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu te predavanja *Dendrochronology in the shade of palm-trees: Eastern Mediterranean*, održanog u Institutu za arheologiju (K. Botić).

ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZAGREBU
Trg Nikole Šubića Zrinskog 19 HR-10000 Zagreb www.amz.hr
INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
DANI EKSPERIMENTALNE ARHEOLOGIJE²

1. DAN: utorak, 25. studeni 2014. u 9 sati
OKRUGLI STOL: **TRAGOVI TEKSTILA U ARHEOLOGIJI**
2. DAN: subota, 29. studeni 2014. u 11 sati
RADIONICA ZA DJECU: **TRAGOVI TEKSTILA U ARHEOLOGIJI**

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima i radionicama

24. – 26. siječnja 2014. Međunarodni znanstveni skup *Srednja latenska doba med Alpami, Jadranom in Donavo: Razvoj naselbinskih, prometnih in gospodarskih struktur v povezavi s srednjo Evropo*, Sveučilište Alpe-Jadran, Klagenfurt (Austrija) – izlaganja:

- *Middle La Tène Cemetery in Zvonimirovo, Central Drava Valley, Northern Croatia* (M. Dizdar);

- *Some remarks on the 3rd-2nd cent. BC finds in the area between the Kupa river and northern Adriatic* (A. Tonc).

29. siječnja 2014. Znanstveni kolokvij *Burgovi i kašteli na prostoru sjeverozapadne Hrvatske*, Varaždin – izlaganje: *Srednjovjekovne utvrde Varaždinske županije* (T. Tkalcec).

28. veljače – 1. ožujka 2014. Međunarodni skup *Economia e Territorio nell'Adriatico centrale tra tarda Antichità e alto Medioevo*, Ravenna (Italija) – poster: *Le importazioni africane trovate sull'isola di Brač/Brattia, Dalmazia* (K. Jelinčić Vučković).

6. – 7. ožujka 2014. Skup Slovenskega arheološkega društva *Arheologija v letu 2013, dediščina za javnost*, Ljubljana (Slovenija) – izlaganje: *Geofizikalne in arheološke raziskave metalurske delavnice na Sušinah v Virju (Hrvatska)* (B. Mušić, T. Sekelj Ivančan, I. Medarić, M. Mori).

28. svibnja – 1. lipnja 2014. Međunarodni znanstveni skup *Clash of Cultures – Going North...*, Kelten Römer Museum, Manching (Njemačka) – pozvano izlaganje: *Late La Tène Centers of Trade and Exchange in Eastern Slavonia* (M. Dizdar).

2. – 3. lipnja 2014. Arheološki studijski dani Osor-Mirine: *keramika kasne antike i ranog srednjeg vijeka / Les journées d'études archéologiques d'Osor-Mirine: la céramique de l'Antiquité ardive et du haut Moyen Âge*, Osor–Omišalj – pozvana predavanja:

The Disappearance of Grave Goods:
Changes in Burial Practices in 14th Century Ivanec, Croatia

THE ARRIVAL OF THE SLAVS & THE "ANCIENT SLAVIC CULTURE"

Traces of life from the beginning of the Middle Ages have not been discovered yet at this site, although Slavs had definitely settled in this area at that time. The Slavs brought their religion and their gods to their new home. Religious myths and legends tell us that they "placed" their gods at specific locations in the landscape that formed a distinct triangular structure, which was believed to be the dwelling of the gods. The rituals related to such structures facilitated the annual renewal of vegetation, periodic renewals of tribal authority, and in crisis situations, renewal of the forces of Order in the fight against Disorder.

The first such holy tripartite structure was in fact discovered in Ivanec and its surroundings.

THE EARLY MEDIEVAL LATE ANGLO-SAXON PERIOD

It is still unknown where the inhabitants of Ivanec who left behind the stone burial cultural layer were buried. The two earliest phases of burial were found around the Romanesque church, from the end of the 11th to the 13th centuries. Relatively common finds in the graves of this period are small finds of the "Anglo-Saxon Culture", primarily circlets with an S-shaped loop. Traces of new funerary practices appear in the graves of the 13th century, characterized by larger finds of metal teeth amulets, and somewhat more rare knives. Both phases contain graves where the edges of the grave pit were decorated with stones, where one large amulet was found above the head of the deceased individual.

Although nominally there was a Christian graveyard located around a Romanesque church, it can be noted that these elements reflect certain pre-Christian funerary practices.

GRAVES WITH "PAGAN" ELEMENTS

It is still unknown where the inhabitants of Ivanec who left behind the stone burial cultural layer were buried. The two earliest phases of burial were found around the Romanesque church, from the end of the 11th to the 13th centuries. Relatively common finds in the graves of this period are small finds of the "Anglo-Saxon Culture", primarily circlets with an S-shaped loop. Traces of new funerary practices appear in the graves of the 13th century, characterized by larger finds of metal teeth amulets, and somewhat more rare knives. Both phases contain graves where the edges of the grave pit were decorated with stones, where one large amulet was found above the head of the deceased individual.

Although nominally there was a Christian graveyard located around a Romanesque church, it can be noted that these elements reflect certain pre-Christian funerary practices.

THE DISAPPEARANCE OF THE PRE-CHRISTIAN BURIAL RITES

What could be the reason for such a sudden disappearance of the "pagan" elements? It is known from historical sources that Ivanec was at that time in the possession of the Order of the Knights Hospitaller. The Gothic fortified church is part of their legacy. As it is also known, the members of this order were Saracens. They were known for their strict observance of their religious rites, which was also evident in relation to the next phase (from the 15th century onwards), when finds again appeared: iron belt buckles are most numerous, along with traces of crosses and other symbols of Christianity throughout the entire 14th century, no finds at all were discovered in the graves at Ivanec.

THE HISTORICAL CONTEXT

What could be the reason for such a sudden disappearance of the "pagan" elements? It is known from historical sources that Ivanec was at that time in the possession of the Order of the Knights Hospitaller. The Gothic fortified church is part of their legacy. As it is also known, the members of this order were Saracens. They were known for their strict observance of their religious rites, which was also evident in relation to the next phase (from the 15th century onwards), when finds again appeared: iron belt buckles are most numerous, along with traces of crosses and other symbols of Christianity throughout the entire 14th century, no finds at all were discovered in the graves at Ivanec.

field culture on the south of the Carpathian Basin (H. Kalafatić).

6. – 10. listopada 2014. Znanstveni skup Hrvatskoga arheološkog društva Arheološka istraživanja u porječjima Kupe, Korane, Mrežnice i Dobre, Karlovac:

- izlaganja: Stari grad Krapina (T. Tkalčec);
- Gradina Osječenica – pregled rimskog keramičkog materijala (I. Ožanić Roguljić);
- Brončanodobni nalazi s lokaliteti Petrovac na Petrovoj gori (H. Kalafatić);
- Rezultati istraživanja prapovijesne gradine Crkvina – Bukovlje (N. Bencetić, S. Karavanić, A. Kudelić);
- poster: Stari grad Dubovac od prapovijesti do novog vijeka (T. Tkalčec).

6. – 10. listopada 2014. Međunarodni znanstveni skup 8. Deutscher Archäologiekongress, sekcija AG Eisenzeit, Nachbarn im Zentrum Europas – Gemeinsames und Trennendes in »Jastorf« und »Latèneukultur«, Berlin (Njemačka) – izlaganje: All the way to the South? Traces of contact between Jastorf and the periphery of South Pannonia (A. Tonc).

3. – 5. studenoga 2014. Međunarodni znanstveni skup CHINT 19, Conference on Cultural Heritage and New Technologies, Beč (Austrija) – izlaganje: Creating the database of Urnfield burials from northern Croatia (D. Ložnjak Dizdar, Petra Rajić Šikanjić).

4. – 5. studenoga 2014. III. međunarodni arheološki kolokvij Rimski keramičarske i staklarske radionice. Proizvodnja i trgovina na jadranskom prostoru, Crikvenica:

- izlaganja: Panonska keramika s premazom u rimskodobnoj Dalmaciji (A. Konestra, I. Ožanić Roguljić);
- Pannonische Glanztonware introductory lecture (I. Ožanić Roguljić, K. Jelinčić Vučković);
- Pannonische Glanztonware di Orešac (Bolentio/mutatio Bolenta) (K. Jelinčić Vučković);
- Tableware of the living or pots for the dead? An intro-

duction to the 2nd and 1st c. BC greyware from the tombs of Issa (Eastern Adriatic) (M. Ugarković, B. Šegvić);

– posteri: Sarius e Aco dal sito »Porta Pisana« presso la città di Krk (isola di Krk, Croazia) (A. Konestra);

– Il materiale ceramico da Gradina Sv. Trojica: analisi preliminare (A. Tonc, I. Radman Livaja).

21. – 22. studenoga 2014. 12th Swiss Geoscience Meeting Drilling the Earth, Fribourg (Švicarska) – izlaganje: Mineralogy and cultural heritage-introducing QEMSCAN® automated technology to the study of ancient artefacts (M. Ugarković, B. Šegvić, A. Süssenberger, A. Moscariello).

25. studenoga 2014. Okrugli stol: Dani eksperimentalne arheologije 2.: Tragovi tekstila u arheologiji, Zagreb

– Uvodno predavanje (I. Ožanić Roguljić, A. Kudelić)

– izlaganje: Tkanina iz ranonovovjekovnog horizonta groblja Crkvari – Sv. Lovro kraj Orahovice (T. Tkalčec, D. Kušan Špalj, S. Krznar);

– posteri: Tkalački stan iz Virja (T. Sekelj Ivančan);

– Prostori za izradu tekstila i koštanih igala s neolitičkog lokaliteta Galovo (K. Minichreiter, K. Botić).

28. – 29. studenoga 2014. Međunarodni znanstveni skup III Geoarchaeological Conference Impact of the Holocene rapid climate events (8.2, 5.9, 4.2 kyrs and others) on past cultures and civilizations, Varšava (Poljska) – izlaganje: Climatic influences on appearance and development of Neolithic cultures in southern outskirts of the Carpathian Basin (K. Botić).

4. – 5. prosinca 2014. 2. znanstveni skup Metodologija i arheometrija, Zagreb

– izlaganja: Prehrana u panonskom rimskom selu – multidisciplinarna interpretacija (K. Jelinčić Vučković, R. Šoštarić, S. Radović, I. Ožanić Roguljić);

– Arheometrija brončanodobne keramike na području Turropolja i Podravine i njihova komparativna analiza (A. Grzunov, A. Kudelić i dr.).

Sudjelovanje u nastavi, poslijediplomskim studijima

Izvođač obveznih kolegija Kultura polja sa žarama i Arheologija brončanog doba II u ljetnom semestru akademske godine 2013./14. na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, nositelj kolegija Hrvoje Potrebica (D. Ložnjak Dizdar).

Izvođač izbornog kolegija Rano i srednje brončano doba Karpatke kotline u zimskom semestru akademske godine 2014./15. na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, nositelj kolegija Hrvoje Potrebica (D. Ložnjak Dizdar).

U akademskoj godini 2013./14. i 2014./15. održana nastava iz kolegija Hrvatsko arheološko nasljeđe na preddiplomskom studiju kroatologije Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu (J. Belaj).

Tijekom zimskog semestra akademske godine 2014./15. održavanje nastave iz kolegija Arheologija kasnog srednjeg vijeka, nositelja Krešimira Filipca, na diplomskom studiju Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, srednjovjekovni smjer (T. Tkalčec).

Sudjelovanje u poslijediplomskom studiju Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu (M. Dizdar, T. Sekelj Ivančan, T. Tkalčec).

Sudjelovanje u poslijediplomskom studiju medievistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (T. Tkalčec).

Radionice sa studentima i povremena predavanja na

Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu – eksperimentalna arheologija i tehnologija proizvodnje keramičkih posuda (A. Kudelić).

Pomaganje u izradi nastavnog kurikuluma za predmet *Arheološko crtanje II.* za Filozofski fakultet u Zagrebu (K. Jelinčić Vučković).

Rujan 2014. godine – Ivan Valent, diplomski rad pod naslovom *Srednjovjekovna naseljenost koprivničke Podravine*, komentor i član komisije, Odsjek za arheologiju, Filozofski fakultet, Zagreb (T. Tkalčec).

Popularizacija znanosti

7. listopada 2014. Predavanje u sklopu manifestacije *Perunu u pohode*, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (J. Belaj).

28. listopada 2014. Sudjelovanje na okruglom stolu u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu (u sklopu manifestacije *Perunu u pohode*) (J. Belaj).

Program popularizacije znanosti – Mit u prostoru

Program je financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH. Vodio ga je dr. sc. J. Belaj iz Instituta za arheologiju, uz vanjskog suradnika dr. sc. Vitomira Belaja, prof. emeritusa. U osmišljavanju izložbe surađivao je mr. sc. Sanjin Mihelić (Arheološki muzej u Zagrebu). Program se u cijelosti odvijao tijekom druge polovine 2014. godine na nekoliko lokacija u raznim dijelovima Hrvatske. Bio je usmjeren na popularizaciju novoga znanstvenog pristupa koji istražuje i pokušava tumačiti načela po kojima su još nekršteni Slaveni, po dolasku u naše krajeve, uređivali sveti prostor.

Program se sastojao od sljedećih događanja:

16. listopada 2014. – prezentacija programa popularizacije znanosti, Arheološki muzej u Zagrebu;

29. listopada 2014. – predavanje i izložba, palača Herzer, Varaždin;

1. prosinca 2014. – predavanje i izložba, amfiteatar Srednje škole u Ivancu, Ivanec;

3. prosinca 2014. – predavanje, Knjižnica »Nikola Zrinski«, Čakovec;

5. prosinca 2014. – predavanje i izložba, Osnovna škola Žrnovnica, Žrnovnica;

6. prosinca 2014. – predavanje i izložba, Ogranak Matice hrvatske u Podstrani, Podstrana.

Jedan od izlaznih rezultata programa su mrežne stranice programa: <http://belaj.com/mit/>.

Projekt popularizacije znanosti – Institut za arheologiju – djeci; Institut za arheologiju – arheolozima

U sklopu projekta popularizacije znanosti financiranog od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH, voditeljice I. Ožanić Roguljić iz Instituta za arheologiju, održan je niz tematskih radionica u suradnji s nizom muzejskih i obrazovnih ustanova:

Rimska medicina

25. srpnja 2014. Antička noć u Naroni, Arheološki muzej Narona (javna radionica)

Rimska škola

20. veljače 2014. Radionica zatvorenog tipa u Institutu za arheologiju, Zagreb;

29. ožujka 2014. Arheološki muzej u Zagrebu (javna radionica);

12. kolovoza 2014. Ljetne radionice za djecu, Muzej Triljskog kraja, Trilj;

30. rujna 2014. Osnovna škola »Tin Ujević«, Zagreb
Nadahnucu u kamenu

31. svibnja 2014. Lapidarij Arheološkog muzeja u Zagrebu

'VIVAT CIBO'

13. kolovoza 2014. Burnumske Ide, NP Krka;

Rimski dječji vrtić

18. kolovoza 2014. Dani Dioklecijana, Split (javna radionica);

5. prosinca 2014. Radionica zatvorenog tipa, Institut za arheologiju

Verti(T)kalac

13. studenoga 2014. Radionica zatvorenog tipa u prostoru Ženske opće gimnazije, Zagreb, u suradnji s Mašom Vučović Biruš (HRZ), *Tkanje pomoću pločica*;

ARHEOLOŠKI MUZEJ U ZAGREBU
TRG NIKOLE ŠUBIĆA ZRINSKOG 19

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
LJUDEVITA GAJA 32 ZAGREB

u suradnji sa Ženskom općom gimnazijom i Centrom za eksperimentalnu arheologiju te uz pomoć Ane Grabundžije & Chiare Schoch iz Berlina imaju čast pozvati Vas na radionicu

Verti(T)kalac

Subota, 29. studenog 2014. god.
u 11 sati

Arheološki muzej u Zagrebu, Trg Nikole Šubića Zrinskog 19

Program je posvećen djeci i svima koji žele nešto novo naučiti o tkanju, predjenju, vunu, ukrašavanju posuda i svemu vezano uz trađove teksila u arheologiji. Materialni dokazi tekstilne proizvodnje su izrazito maleni. Od tkalačkih stanova i prešlica sačuvani su utezi i pršljeni, a od odjeće i sukna nekoliko riječi iz antičkih izvora ili rijetki trađovi samih tkanina. Interdisciplinarnim pristupom znanstvenici interpretiraju škrite arheološke podatke o nestalom materijalu i predstavljaju ih u potpunom novom kontekstu. Radionica je otvorena za sve zainteresirane, predviđena za sve školske uzraste, a u nekim aktivnostima mogu uživati i predškolari uz pratnju roditelja.

27. studenoga 2014. Radionica zatvorenog tipa u prostoru Ženske opće gimnazije, u suradnji s Anom Grabundžjom i Chiaram Schoch (Berlin) te Agatom Ulanowskom (Poljska): *Eksperimentalna arheologija* (predavanje), *Predjenje na pretpovijesni način* (radionica);

29. studenoga 2014. Verti(T)kalac u Arheološkom muzeju u Zagrebu (javna radionica)

Upoznajte svoje kosti

19. kolovoza 2014. U suradnji sa Ženskom općom gimnazijom i Institutom za antropologiju, radionica zatvorenog tipa u prostoru Ženske opće gimnazije.

Ostale aktivnosti

26. ožujka. 2014. Gradski muzej Varaždin, Srijeda u

muzeju: predavanje *Od lonca i ognjišta do kuće i naselja: O svakodnevnom životu ljudi tijekom starijega željeznog doba uz rijeku Dravu* (S. Kovačević)

6. studenoga 2014. u Virju na događanju Predmartinska večer kulture – izlaganje: *Arheološka istraživanja na nalazištu Virje – Volarski breg u Sušine /2008.–2014.* (T. Sekelj Ivančan).

Pozvano predavanje na temu *Necropoleis of Issa: Observations on 4th and 3rd c. BCE burial practices and cultural interaction in Dalmatia (Eastern Adriatic)* održano je 7. studenoga 2014. u Norveškom institutu u Ateni, Grčka (M. Ugarković).

Televizijski prilog u emisiji *Alpe-Dunav-Jadran* Hrvatske radiotelevizije u povodu muzejske izložbe *Frankopanski kaštel Novigrad na Dobri*, u koautorstvu sa S. Mihelićem (T. Tkalčec).

Suradnja s Općinom Hum na Sutli (Ivana Čuček i Anica Kovačević) i Konzervatorskim odjelom u Krapini (Sanda Zenko i Gordana Divac) na izradi prijave projekta za financiranje pristupne staze na burg Vrbovec u Klenovcu Humskome od strane Ministarstva turizma Republike Hrvatske (T. Tkalčec).

9. listopada 2014. Sudjelovanje u Organizacijskom odboru Okruglog stola *Stari gradovi i srednjovjekovna arheologija* na znanstvenom skupu Hrvatskoga arheološkog društva *Arheološka istraživanja u porječjima Kupe, Korane, Mrežnice i Dobre, Karlovac Karlovac*, 6. –10. listopada 2014. (T. Tkalčec).

Rad na prijavi međunarodnoga partnerskog projekta *Medieval fortifications – challenges to modern Europe* na program HERA (*Humanities in European Research Area*) (T. Tkalčec).

Promocija knjige

29. siječnja 2014. Sudjelovanje u promociji knjige: Hrvoje Potrebica, *Kneževi željeznog doba*, Meridijani, Zagreb, 2013., održanoj u Gradskoj knjižnici Požega (M. Dizdar).

10. studenoga 2014. Sudjelovanje u promociji knjige: Vitomir Belaj i Juraj Belaj, *Sveti Trokuti. Topografija hrvatske mitologije*, Ibis grafika, Institut za arheologiju i Matica hrvatska, Zagreb, održanoj u Zagrebu u Društvu zagrebačke Klasične gimnazije. O knjizi su govorili: dr. sc. V. Belaj, prof. emeritus, i dr. sc. J. Belaj (J. Belaj).

19. studenoga 2014. Sudjelovanje u promociji knjige: Vitomir Belaj i Juraj Belaj, *Sveti Trokuti. Topografija hrvatske mitologije*, Ibis grafika, Institut za arheologiju i Matica hrvatska, Zagreb, održanoj u Zagrebu u Muzeju za umjetnost i obrt. O knjizi su govorili: prof. dr. sc. A. Pleterski, dr. sc. V. P. Goss prof. emeritus, dr. sc. D. Zorić, dr. sc. dr. sc. V. Belaj prof. emeritus, i dr. sc. J. Belaj (J. Belaj).

Organizacija i sudjelovanje na izložbama

U koautorstvu s dr. sc. Vitomirom Belajem, prof. emeritom, i mr. sc. Sanjinom Mihelićem (Arheološki muzej u Zagrebu) organizirana je izložba *Mit u Prostoru*. Izložba je postavljena 29. listopada 2014. u palači Herzer, Varaždin, 1. prosinca 2014. u Srednjoj školi u Ivancu, 5. prosinca 2014. u Osnovnoj školi Žrnovnica, 6. prosinca 2014. u Ogranku Matice hrvatske u Podstrani (J. Belaj).

Sudjelovanje na izložbi *Darovi zemlje* u organizaciji Arheološkog muzeja u Zagrebu koja je otvorena 28. ožujka 2014. Za ovu je priliku kataloški obrađen dio materijala s neolitičkog lokaliteta Novi Perkovci – Krčavina (Z. Marković, K. Botić).

Izložba *845 °C – Ad terves* (Muzej grada Crikvenice, 3. lipnja 2014. – 31. siječnja 2016.), stručna suradnja i koautor-

stvo tekstova (G. Lipovac Vrkljan, A. Konestra, B. Šiljeg, I. Ožanić Roguljić).

Izložba *Arheološka topografija: putovanje kroz prošlost Lopara* (Općina Lopar, Centar za kulturu, svibanj – srpanj 2015.) (G. Lipovac Vrkljan, A. Konestra).

U koautorstvu sa Sanjinom Mihelićem organizirana je izložba *Frankopanski kaštel Novigrad na Dobri / The Frankopan Castle Novigrad na Dobri*. Izložba je rađena u suradnji Arheološkog muzeja u Zagrebu i Instituta za arheologiju, a postavljena je u Arheološkom muzeju u Zagrebu od 4. prosinca 2014. do 22. veljače 2015. godine (T. Tkalčec).

Sudjelovanje na izložbenom projektu Arheološkog muzeja u Zagrebu *Tekuća arheološka istraživanja u Hrvatskoj*, autora izložbe Sanjina Mihelića. Tijekom 2014. godine izložba je predstavljena u više hrvatskih gradova i mjesta (T. Tkalčec).

Izložba *Dolina na Savi. Život uz rijeku na kraju kasnog*

brončanog doba, u suradnji s Marijom Mihaljević, Gradski muzej Nova Gradiška, 5. prosinca 2014. – 28. veljače 2015., u Pučkom otvorenom učilištu »Matija Antun Relković«, Nova Gradiška (D. Ložnjak Dizdar).

Ekspertize

U više navrata u suradnji sa Soniom Virgili, soc. coop. Archeolab, Macerata, Italija – ekspertiza rimskodobne keramike s različitih lokaliteta (Marche, Italija) (A. Konestra).

11. veljače 2014. na upit Eve Buće iz Splita obavljena je determinacija srednjovjekovne keramike s nalazišta Gore za potrebe obrade i objave (T. Sekelj Ivančan).

Determinacija kasnosrednjovjekovne i novovjekovne keramike iz istraživanja đakovačkog revelina u suradnji s Majom Šunjić i Markom Sinobadom za potrebe Ministarstva kulture RH, Uprave za zaštitu kulturne baštine (T. Tkalčec).

Determinacija novovjekovne keramike iz istraživanja Bijele Stijene u suradnji s Andrejom Janešom, za potrebe Hrvatskoga restauratorskog zavoda (T. Tkalčec).

Konzultacije pri izradi fototabli u suradnji s K. Brkić (K. Jelinčić Vučković).

Ekspertiza kasnoantičkih staklenih nalaza u suradnji s Gradskim muzejom Virovitica (K. Jelinčić Vučković).

Uredništva u časopisima

Uređivanje znanstvenog časopisa *Cris Povjesnog društva Križevci* (glavna urednica T. Tkalčec).

ARHINDOKS (ARHeološko INformacijsko DOKumentacijsko Središte) je odjel za znanstvenu dokumentaciju s pismohranom u kojem se prikuplja, obrađuje i pohranjuje sva arheološka te srodnna dokumentacija prikupljena tijekom istraživanja, vodi evidencija arhivskog gradiva, ulaska novog gradiva te posudba, umnažanje i kopiranje gradiva.

Digitalizacija, pohrana i upis dokumentacije:

Tijekom 2014. godine skenirani su i digitalizirani nacrta, dokumentacija i fotografije s arheoloških nalazišta, izrađeni su dwg oblici crteža arheoloških iskopavanja. Planovi su, osim skeniranja, dodatno obrađeni (Photomerge, PS). Podaci su upisani u središnju bazu (ako već prije nisu bili zavedeni) i pohranjeni na središnji server te digitalne medije.

Obrađena nalazišta:

Ilok – Dvor knezova Iločkih, Zbelava, Virovitica – Kiškorija jug, Danilo – Šematorij i Veruše, Bribir, limes, Skopje, Zagreb, Nin, Krapina – Stari grad, Zadar – forum, Zadar – Sveti Donat, Plemićki grad Vrbovec, Špičak, Asseria, Josipovo – Ciganka, Vrbovec, Zvonimirovo – Veliko polje, cesta Brezovac Vučkovec, Stobreč, Čakovec, Omišalj, Trogir, Pag, Osor, Lumbarda, Salona – ekskurzija u Grčku i Tunis, Osijek – Jagodnjak, Osijek – Novi Čeminac, Osijek – Sudaraš, Krapina – Vukšićev breg, Torčec – Cirkvišće, Virje Volarski breg/Sušine, Tar – Stancija Blek, Hvar – otok Sv. Klement, Buzadovec, Donji Miholjac – Goračka, Vis

U okviru ARHINDOKS-a rađeno je na dizajniranju i implementiranju relacijske baze podataka temeljene na Microsoft Access bazi, također se radilo na prilagođavanju podataka baze Fototeka za novu bazu podataka Arhiv ARHINDOKS-a i prebacivanje podatka u bazu te priprema baze za mrežnu stranicu.

Izrađen je profil Instituta za arheologiju na portalu *Academia.edu* (<http://iarh.academia.edu>).

Izrada kopija dokumentacije na zahtjev vanjskih korisnika:

Predana je terenska dokumentacija u pdf formatu za lokalitete Ilok – Dvor knezova Iločkih i Sv. Petar apostol na zahtjev Muzeja grada Iloka.

Predana je digitalna dokumentacija Ilok Geofizika Območe 1 na zahtjev Muzeja grada Iloka.

Izrađene su digitalne kopije digitalizirane dokumentacije svih lokaliteta dubrovačkog područja (od Pelješca do Konavala), na zahtjev Ministarstva kulture, Konzervatorski odjel Dubrovnik.

Izrađene su digitalne kopije digitalizirane dokumentacije s lokaliteta Bribirska glavica na zahtjev Odjela za staru povijest, Filozofskog fakulteta Sveučilišta Macquarie iz Sydneyju Australiji (Department of Ancient History, Faculty of Arts, Macquarie University, Sydney, Australia) te na zahtjev Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika.

Izrađene su digitalne kopije digitalizirane dokumentacije Zadra, na zahtjev Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Pripremljeni su i dostavljeni podaci iz Evidencije ulaska gradiva u pismohranu i Zbirne evidencije gradiva Hrvatskome državnom arhivu (ARHiNET).

Povrat arheološke građe u nadležne muzeje:

Popisivanje arheoloških nalaza, antropološkog materijala i izrada kataloga za povratak u lokalne muzeje: Ilok, Virovitica.

Organizacija skupova, predavanja i radionica:

13. lipnja 2014. Priprema, organizacija i održavanje radionice *Izrada fototabli arheološkog keramičkog materijala*.

Radionica je organizirana kroz prezentaciju i praktični dio. Radionicom se htjelo pokazati sve faze izrade fototabli keramičkog materijala (crtanje, fotografiranje, skeniranje, di-

<p>INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU</p> <p>ARHINDOKS Institut za arheologiju poziva Vas na radionicu</p> <p>IZRADA FOTOTABLJI ARHEOLOŠKOG KERAMIČKOG POSUĐA</p> <p>Mjesto održavanja: Knjižnica i ARHINDOKS Instituta za arheologiju, Ljudevita Gaja 32, Zagreb</p> <p>Vrijeme održavanja: Četvrtak, 12. lipnja 2014. godine, 11 sati.</p> <p>Veselimo se vašem odazivu!</p>	<p>Program:</p> <p>Knjižnica Instituta za arheologiju.</p> <p>11 h Izrada fototabli arheološkog keramičkog posuđa, prezentacija (Kristina Jelinčić Vučković)</p> <p>Različiti načini izrade fototabli, mogućnosti različitih računalnih programa, iskustva i rasprava (Ana Konestra i Andreja Kudelić)</p> <p>Pauza</p> <p>ARHINDOKS</p> <p>12 h Praktični dio radionice: crtanje, fotografiranje, skeniranje, digitalna obrada (Kristina Jelinčić Vučković, Ana Konestra, Andreja Kudelić)</p> <p>Polaznici trebaju poznavati crtanje keramičkog posuđa, rad u Photoshopu i AutoCAD-u kako bi mogli pratiti rad radionice.</p> <p>Broj polaznika radionice je ograničen (9 polaznika) i predbilježba je obvezatna. Predbilježbe se vrše do 10.06.2014. na sljedećoj adresi: kristina.jelinic@iarh.hr</p> <p>Ukoliko bude postojao veći interes, radionica će se organizirati ponovno.</p>
---	---

gitalna obrada). 17. studenoga 2014. zbog velikog je interesa ponovno održana ista radionica u prostoru Arheološkog muzeja u Zagrebu (K. Jelinčić Vučković, K. Turkalj, A. Konestra, A. Kudelić, I. Ožanić Roguljić).

9. srpnja 2014. održan je u Požegi studijski dan na temu arheologije prostora i rimske provincijalne keramike kako bi se pokazali temeljni koraci u obradi keramike. Održana je demonstracija *Obrada rimske keramike: primjer keramike s lokalitetom Tekić* (I. Ožanić Roguljić, K. Jelinčić Vučković).